شىنجياڭ گازىتى

新疆日报 شىنجاڭ گېزىتى

2023 ـ جىل 3 ـ اي
27
دۈيسەنبى
哈萨克文 3 月 27 日
26100 ـ سان
بۈگۈن 4 بەت

انار بۈلت كليەنتى ئۈسرەپ ورناتقۇز

شىنجياڭ گازىتى مەكەمەسى شەھەردى ەل نشىرىدىگى ئبر تۈتاس ۋلاسپالى باسىلىم ئنومىرى: CN 65-0003 پوچتاعا جازىلۇ ئنومىرى: 57-13 تيانشان تورى: www.ts.cn

شي جينپيڭ جۇڭگو دامۇ جوعارى دارەجەللەر تالقى مۇنبەرىنىڭ 2023 ـ جىلعى جىلدىق جينالىسىنا قۇتتىقتاۋ حاتىن جولدادى

شىنجاڭ اگـەنتتىگىنىڭ 3 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى بەيجىڭدەن بەرگەن حابارى. 3 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى مەملەكەت ئتوراعاسى شي جينپيڭ جۇڭگو دامۇ جوعارى دارەجەللەر تالقى مۇنبەردىڭ 2023 ـ جىلعى جىلدىق جينالىسىنا قۇتتىقتاۋ حاتىن جولدادى.

شي جينپيڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: كەزەكتە دۇنيە جۇزىندە 100 جىلدا بولماعان زور وزگەرىس جەدەل قۇبىلىپ، ئشىنارالىق قاقتىعىس پەن الاساپىراندىق ئجبى تۇبىلىپ، دۇنيە ئجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ قالپىنا كەلۋ قوزعاۋشى كۇشى جەتكىلىكسىز بولىپ وتىر. قالپىنا كەلۋدى جەبەۋ ورتاق تانىم مەن سەلبەستىكتى قاجەت ەتەدى. (جالعاسى 2 ـ بەتتە)

جاڭا ئداۋىر، جاڭا جورىق، جاڭا ۇلى ئىس

جۇندۇك اشۋ رايونىنداعى جاستار

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ تىلشىلەرى شى شين، گو ليڭ

”بۇل ارادا ەڭبەكشىل بولساڭ، ەرتەمە ـ كەش شۇعىلا شاشاسىڭ“.

”مەن ەشقايدا بارمايمىن، جىلىنا ئبىر ميللىون يۇان ەڭبەكاقى بەرسە دە كەتپەيمىن“.

”جاڭا داۋىردەگى جاستار جاستىق ورالىن وسىندا ارناپ، جەكە مۇرات تالپىنىسى مەن وتباسى ـ وتان ادىلەتىنىڭ بىرلىگى بارىسىندا جەتىلىپ، نۇر ـ شۇعىلا شاشۇى كەرەك“.

...

بۇل ارا جۇندۇك! جوڭعار ويپاتىنىڭ شىعىس بولىگى، وتانىمىز جەرىنىڭ باتىس بولىگى. بۇل ارادا ميللىون جىلدار بويى شىرت ۇيقىدا جاتقان كومىر بايلىعى بار.

باتىس بولىكتى قاۋىرت اشۋدىڭ كوكتەمگى دابىلى كەڭ ـ بايتاق قۇبا ئتۇزدى ويانىپ، جۇندۇڭدا قاۋىرت اشۋدىڭ، زور قۇرىلىس جۇرگىزۋدىڭ ورلەۋى كوتەرىلدى. توڭىرەكتىڭ ئتورت بۇرىشىنداعى جاستار تۇس ـ تۇعانداريرنا قوش ايتىپ، مەكەندەرىنەن الستاپ، ارماندارىن ارقالاپ جۇندۇڭدى اشۋ قۇرىلىسىنا ات سالىستى.

نازارىمىزدى شىنجياڭ جۇندۇك ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۋ رايونىنداعى جاستارعا اۋدارىپ، ولاردىڭ ئومىر جولىنداعى شەشۋشى تالعامىن قالاي جاسالعانىنا، قۇلازىعان قۇبا تۇزدە جاستىق كوكتەمدەرىن قالاي ساۋلە شاشتىرعانىنا زەر سالايىق.

شامامەن 80 مىڭ ادام وسى توپىراقتا ارمانعا قۇلاش سەرمەۋدە

شىنجياڭ يكۇا حيميا ونەركاسىبى شەكتى سەرىكتەستىگىنە جۇمسقا ورنالاسقان جۇمسقا العاش شىققان كۇنى جۇمىس رايونىندا تازالىق دستەپ، وسىندا ەندى عانا قادام تاستاسىمەن، قاھارجان وسمان الدى ـ ارتىنا قاراماي كەتكىسىز كەلدى.

”باسپ قالسام، قالىڭ شاڭ ـ توپىراق تىزەمە كەلدى“. 2014 ـ جىلى تۇعان كۇننىن وتكىزگەن كۇنىنىڭ ەرتەسىندە كەتۇگە قيمايمىن“. قاھارجان تاعى تەحنيكۇمنان تولىق كۇرسقا جوعارىلاپ وقۇعا دا تىزىمدەلگەندىگىن ايتتى.

جۇندۇڭدا جاستاردىڭ باسىم كوبى قاھارجانىنىڭ باستان كەشكەندەرىن دە باستان كەشتى.

تابيعي شارت ـ جاعدايى جوننەن الىناندا، جۇندۇك استە ادام قيمايتىنداي جەر ەمەس. ول قۇمدى ٴشولدىڭ قويناۋىنا ورنالاسقان، ٴۇرىمجى قالاسى مەن سانجى قالاسىنان 200 نەشە كيلومەتر شالعايدا، قۇمدى بورانى كۇشتى، سۋ ساپاسى ناشار، قىستا قاقاعان ايار، جازدا مي قاينعان دستىق بولادى، نەگىزدىك قۇرىلعىلارى مەشۋ، ٴتۇرلى قوعامدىق يقۇاتتارى كەمەلدى ەمەس...

كەيىرەۋلەر كەتتى، كەيىرەۋلەر ۇمتىپەن كەلىپ، جاڭا تۇرمىسىن باستاماق بولدى.

قالادان شالعاي، قۇبا ٴتۇز، قۇمدى بوران... جۇندۇڭدى تالاي رەت قيالعان بولسا دا، قيالىندا كورىنىستەردىڭ شىنايى بەينەسى كورىنگەندە، قاھارجان داعدارىپ قالدى. ول بانجاڭنا بارىپ: ”كەتەمىن“، ـ دەدى.

”بانجاڭ تاعى ويلانىپ كورۇمدى، ونىڭ ۇستىنە جۇمىس رايونىن ٴار كۇنى جالعىز تازالامايتىنمدى ايتتى، ۇيدەگىلەر دە ويلانىپ كور دەدى، سونىمەن قالىپ قالدىم. قالۇمدا سەبەپشى بولعان شىندىق، ورتا تەحنيكۇمنان وقۇ تاۋسا سالىپ 4000 نەشە يۇان ەڭبەكاقى الاتىنىم بولدى، بۇل ارادان كەتسەم لايىقتى قىزمەت تابا المايمىن دا مۇمكىن، سول كەزدە 5 جىل شىداۋعا بەكىندىم“، ـ دەدى قاھارجان.

قازىر قاھارجان كەتۇدى مۇلدە اۋىزعا المايدى. بىرنەشە جىلدا ول شىنجياڭ يكۇا كاربيد 1 ـ سەحىنىڭ بانجاڭى بولىپ جەتىلدى، فۇڭاڭ قالاسنان اۋتوكولىك جانە ٴۇي ساتىپ الدى. ”ٴبىر جاعىنان، تالپىنۇ بەتالسىم بار بولدى، ەندى ٴبىر جاعىنان، جۇندۇڭنىڭ دامۇى بارعان سايىن تەزدەدى، ونىڭ ۇستىنە ايىنا الاتىن 10 مىڭ يۇاننان استام ەڭبەكاقىم جانە ۋاقىندا تاراتىلاتىن ٴتۇرلى يگىلىكتەر دە بار، ەندى قايدا بارسام دا ۇزاق ۇقساماي، ەڭ بولماسا ەكى جاقسى تولعان تۇعان كۇننىن قارسى الدى. جۇندۇڭ اشۋ رايونى پارتيا قىزمەت كوميتەتى، باسقارۋ كوميتەتى وسىندا ٴۇرتىس قىزمەت دستەگەنىنە 10 جىل ٴارى ودان دا ۇزاق ۋاقىت بولعان 1832 ادامدى ماداقتاپ ـ سيلاپ جانە داڭق كۇالىگىن بەرىپ، ولاردىڭ ۇزاق ۋاقىتتان بەرى جۇندۇڭعا تامىر تارتىپ، جۇندۇڭدى گۇلدەندىرىپ، جۇندۇڭعا ۇلەس قوسقاندىقتارىنا العىس ايتتى.

وسىندا كاسىپتىڭ ۇلكەن ساحناسىن تاپتى

نەلىكتەن جۇندۇڭ اشۋ رايونىنا تاڭداداڭىز؟

”جۇندۇڭ اشۋ رايونىنا ۇلكەن قۇاتتى وت كۇشى ەلەكتر تاراتۋ اگراگاتتارىنىڭ شىنجياڭداعى وزىق تەحنيكالارى مەن جابدىقتارى شوعىرلانعان، بۇل ارا، اۋەلى، كاسىپتىك تاڭداۋلى دارىندىلاردىڭ نەگىزگى شايقاس الاڭى، قازىر ۇيرەنۋگە كەلەسەم، كەيىن ورايى دا كەلمەي، باتىنا دا الماي قالامىن با دەپ الاڭدادىم“، ـ دەدى يۇي جۇن.

يۇي جۇن شانشي قارجى قوسۋ توبى شىنجياڭ جەمسارى ەلەكتر تاراتۋ شەكتى سەرىكتەستىگى تەكسەرۋ ـ رەمونتاۋ ٴبولىمى مەڭگەرۋشىسىنىڭ كومەكشىسى، قوسىمشا ەلەكتر تەكسەرۋ ـ رەمونتاۋ ارناۋلى قىزمەتكەرى، 2015 ـ جىلى جۇندۇڭ اشۋ رايونىنا كەلگەندە 31 جاستا بولاتىن.

بىلايشا ايتقاندا، يۇي جۇننىڭ قىزمەتى جابدىقتارمەن اينالىسۋ. ايتسەدە جابدىقتار ٴبىر ـ بىرىنە ۇقسامايدى. سول كەزدە جۇندۇڭ اشۋ رايونىنداعى ٴبىر سەرىكتەستىك يۇي جۇڭگە قىزمەتكە قابىلداۋ ۇسىنسىن جىبەرگەن، ٴوزى كۇندەلىكتى اينالىسىپ جۇرگەن 150 مەگاۋاتتىق ەلەكتر اگراگاتتارىمەن سالىستىرعاندا، جاڭا سەرىكتەستىكتىڭ 660 مەگاۋاتتىق ەلەكتر اگراگاتتارى وراسان زور باۋىراۋ قۇاتىنا يە ەدى، بۇل اناۋرلىم جاقسى تەحنيكادان، اناۋرلىم جوعارى ەڭبەكاقىدان دەرەك بەرەتىن.

(جالعاسى 4 ـ بەتتە)

ورتالىق مەدياسىنىڭ نازارىنداعى شىنجياڭ

پامير ۇستىرتىندە جاڭا قىستاقتا كوشپە، دۇماندى تويى وتكىزدى

□ شىنحۇا اگەنتتىگىنىڭ تىلشىلەرى لي شياڭ، ۋاڭ كەۋىن، حۇ حۇحۇ

”باقتە تىلەۋ“! كوكتەمگى تەڭگىلىندە پامير ۇستىرتىندە قارلى تاۋلار اق كورپە جامىلىپ، تىنىشتىقتا شومعانىمەن شىنجياڭ تاشقورعان تاجىك اۋتونوميالى اۋدانىنىڭ فۇمين قىستاعى شاتتىقتا جانە مەيىرگە شومدى. ارالعى نەشە ٴجۇز مەتر كەلەتىن ەكى جاستىڭ ۇيلەرىنە تۇس ـ تۇعاندارى، دوس ـ جاراندارى، قىستاق تۇرعىندارى تۇس ـ تۇستان جينالىپ، سىبىزعى تارتىپ، داپ سوعىپ، ٴان شىرقاپ، ٴبي بيلەپ، ٴبىر ارعا باس قوسىپ، تويى تويلادى. تويى دۇماندى دا قاراپايىم، ۇنەمشىلدىكپەن وتكىزىلدى ـــ بۇل ارادا تاجىك ۇلتىنىڭ ٴداستۇرلى ۇيلەنۋ تويى وتكىزىلىپ جاتقان ەدى.

فۇمين قىستاعى تاشقورعان تاجىك اۋتونوميالى اۋدانى تاتيكول قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بويىنشا ورنالاستىرۋ ٴتۇيىننىڭ ٴبىر بولەگى. 25 جاستاعى جاس كەلىن گۇلجان زانجابيل مەن 34 جاستاعى كۇيەۋ جىگىت ٴمارماتجان ٴچىنتومۇردىڭ ۇيلەنۋ تويىنان جەرگىلىكتى تۇرعىنداردىڭ سوڭعى جىلداردان بەرى تۇرمىستارىنداعى زور وزگەرىستەردى كورۋگە بولادى.

وسى اۋداندا 30 مىڭنان استام تاجىك تۇرعىنى كەڭ كوسلگەن كۇنلۇن تاۋدىنىڭ باۋرايىنا بىتىراڭقى قونىستانعان.

ٴمارماتجان ٴچىنتومۇر مەن گۇلجان زانجابيل بۇرىن ماريا اۋىلىنىڭ تۇرعىنى ەدى، بىرەۋى ٴپىل قىستاعىندا، ەندى بىرەۋى نۇشدۇن قىستاعىندا تۇراتىن، الايدا 2 قىستاقتىڭ ورتاسىن زاڭعار تاۋ مەن ٴزاراپشان وزەنى ٴبولىپ تۇراتىندىقتان، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ٴوزارا بارىس ـ كەلىسى سيرەك ەدى.

2017 ـ جىلى تاتيكول قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بويىنشا ورنالاستىرۋ ٴتۇيىنى نسانى باستاپ اتقارىلعانىن بەرى، وسى اۋداننىڭ 5 اۋىلىنداعى 1400دەن استام ەگىنشى ـ مالشى بلگەرىندى ـ كەيىندى جاڭا قونىسقا كوشپە كىردى. 2018 ـ جىلى گۇلجان زانجابيل وتباسىنداعىلارمەن بىرگە وسى ارعا كوشپە كەلگەننەن كەيىن، ول اۋدان ورتالىعىندا قىزمەت دستەيتىن مارماتجان چىنتومۇرمەن تانىسپ، ماحاببات بايلادى، ”ەگەر قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بولماعان بولسا، بۇيرىقشا مۇنداي باقتىلى باس قوسۋ دا بولماس ەدى“، ـ دەدى جاس كەلىننىڭ اكەسى زانجابيل مانىك تەبىرەنە.

تاجىك ۇلتىنىڭ وسى ٴداستۇرلى تويى 3 كۇنگە جالعاستى. 1 ـ كۇنى تۇس ـ تۇعان، دوس ـ جاراندارى قۇتتى بولسىن ايتا كەلسە، ەرتەسىندە قۇتتى كەلىننىڭ ايعا جەتتى، 3 ـ كۇنى كەلىننىڭ بەتى اشىلدى، مول داستارقان جايىلىپ، قوناق قالبلاندادى. ٴار كۇنى توي ـ دۇمانعا تولى بولدى. مەملەكەت دارەجەلى بەيزاتتىق مادەنيەت مۇراسى بولعان تاجىك ۇلتىنىڭ توي سالتى تاشقورعانىنىڭ ماده‌نيەت ـ ساياحات تانسىقسىنىڭ ٴبىرى سانالادى. توي حابارىن ەستىپ، ساياحاتشىلار دا مۇندا كەلىپ، كوپشىلىك قۇانىش پەن باقتىنىڭ تىلەۋىندە بىرگە بولدى.

5 جىلدىڭ الدىنداعى قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ينجەنەرياسى وسى اۋداندىق تەرەڭ تاۋ قويناۋىندا تۇراتىن 1000نان استام ەگىنشى ـ مالشىنىڭ كەدەيلىكتەن تۇبەگەيلى ارىلىپ، قوعامدىق دامۇدىڭ يگىلىگىنە جانە وسى زامانعى تۇرمىستىڭ قولايلىلىعىنا كەنەلۋىنە مۇمكىندىك جاسادى. كەدەيلىك قالپاعى السىپ تاستالعانىنان كەيىن، بۇكىل اۋدان بويىنشا قونىس جاڭالاپ (جالعاسى 4 ـ بەتتە)

ەركىن تۇنياز فۇكاڭدا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەندە بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى

رايونىمىز كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن بلگەرىلەتۇ گەرەك

انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **لياڭ ليحۇا** 3 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى فۇكاڭنان حابارلايدى. 3 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى اۋتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ ورىنباسار شۇجيى، اۋتونوميالى رايوننىڭ ٴتوراعاسى ەركىن تۇنياز فۇكاڭ قالاسنا كەلىپ، سۇ بايلىعىن اشۋ، پايدالانۋ، جاڭا ەنەرگيا كاسىپ سالاسىن دامىتۋ، اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق، شارۋالار قىزمەتى سياقتىلار جوننىدە تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، كاسىپورىندارىدىڭ قاجەتتى شكەرىلەي ۇعىستى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن جانە مەملەكەتتىك ەكى ٴماجلىستىڭ رۋحىن جاپىاي دايەكتىلەندىرىپ، پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋدى بارىنشا ورىستەتۋ جوننىندەگى شەشىمدەرىن، ورنالاستىرۋلارىن دايەكتىلەندىرىپ، تياناق تاندىرىپ، جاڭا دامۇ ۇستانىمىن تولىق، دالمە ـ ٴدال جاپىاي دايەكتىلەندىرىپ، سۇ بايلىعنان علمي ويداعداي پايدالانىپ، جاڭا ەنەرگيا كاسىپ سالاسىن ساپالاندىرىپ، كۇشەيتىپ، رايونىمىز كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن بلگەرىلەتۇ كەرەك.

ەركىن تۇنياز فۇكاڭ سۇ شعارىپ، ەنەرگيا ساقتاۋ ەلەكتر ستانسيالارىنىڭ قۇرىلىس جۇمسى باسنا بارىپ، نساندارىدى اشۋ، قۇرۇ جاعدايىن سول جەردىڭ وزىندە تەكسەردى. ول بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: قۇرىلىس ۇاقتىن مقتى يگەرىپ، ساپا مەن حاۋىپسىزدىككە شىنايى كەپىلدىك ەتۇ العى شارتىندا، نسان قۇرىلسى ايناق السىن جەدەلدەتىپ، جلدىڭ سوڭنان بلگەرى تۇڭعىش اگراگاتتاردى وندىرىسكە قوسىپ، ەلەكتر تاراتۇعا قول جەتكىزۇ كەرەك. فۇكاڭ قالاسنداعى 100 ميللىون كيلوۋات دارەجەلى فوتوۇلتىق كاسىپ سالاسى باقشاسندا ەركىن تۇنياز جاڭا ەنەرگيا كاسىپ سالاسى بازا قۇرىلسى، كاسىپورىندارىدىڭ علم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋى، ەلەكترمەن قامداۋ سياقتى جاعدايلاردى تاپتەشتەي ۇعىستى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ورايدى يگەرىپ، كاسىپورىندارىدىڭ قارجى قوسىپ، ورنالاستىرۋ جاساۋدىن تەزدەتىپ، ۇلگىلى نسانداردى بار كۇشپەن تۇلعالاپ، جاڭا ەنەرگيا كاسىپ سالاسىن كۇشەيتىپ، ساپالاندىرىپ، زورايتىپ، ەمەلەكەتتىڭ ەنەرگيا حاۋىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۇگە اناۋرلىم پارمەندى تىرەك ازىرلەۋ كەرەك.

(جالعاسى 3 ـ بەتتە)

قۇتبي وزەنى كوپىرىنىڭ قۇرىلسى قاۋىرت جۇرىلۇدە

3 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى ٴبىرى تۇرپاتتى ماشينالار سانجى حۇيزۇ اۋتونوميالى وبلىسىنىڭ باتىس بولىگىندەگى نانشان بانحاڭ تاس جول نسانىندىرا (1 ـ ەرزىمدىك) قۇتبي وزەنى كوپىرىنىڭ قۇرىلسى ورنىندا قۇرىلسى جۇرگىزۇدە. اتالعان نسان (1 ـ ەرزىمدىك) جەلىسىنىڭ جالپى ۇزىندىعى 69 كيلومەتر، جالپى ٴبىر ميللىارد 998 ميللىون يۇان قارجى قوسىلعان. □ سۇرەتتى تاۋ ۇيمەك تۇسىرگەن